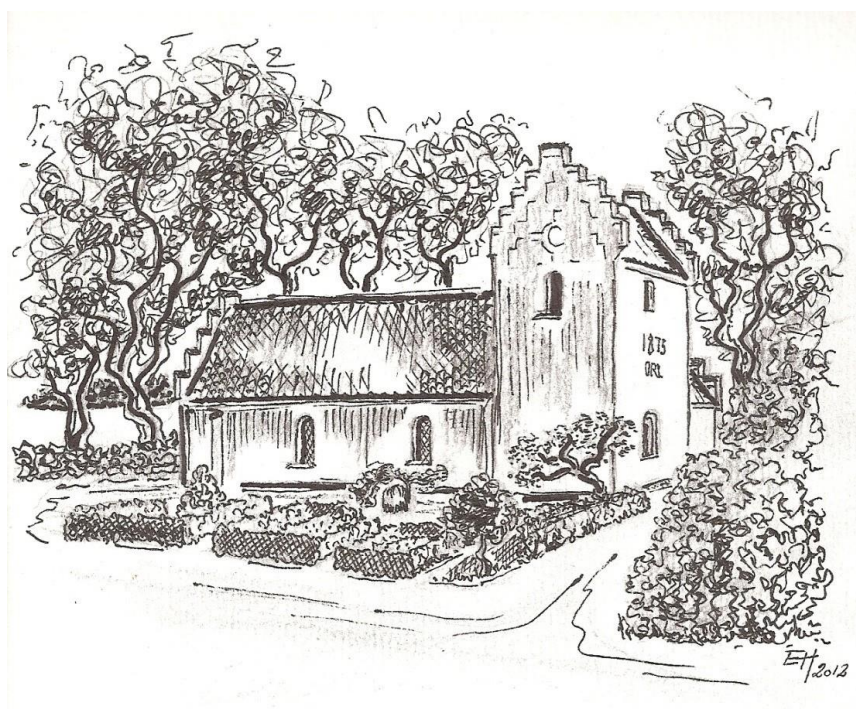

DREJØ KIRKE

ÅR 1535

Drejø Kirke er opført i 1535, og så vidt vides den første evangelisk-lutherske kirke i Danmark - opført i katolsk tid – som aldrig har haft en katolsk messe, selv om den blev bygget året før Reformationen.

HISTORIEN BAG DREJØ KIRKE:

I årene efter 1500 voksede de sociale spændinger rundt om i Europa - først og fremmest rettet mod den katolske kirke, der blev rigere og rigere pga. den indførte afladshandel. I Wittenberg i Tyskland startede Martin Luther 1517 sine reformforslag, der også fik store konsekvenser for den danske historie. Den danske konge, Frederik I, besluttede i 1526 at gøre den danske kirke uafhængig af pavestolen i Rom. Kongens ældste søn, Christian, som åbent gik ind for Luthers lære, tilsluttede sig dette. Da Frederik I døde i 1533, blev situationen uoverskuelig. Den jyske og fynske adel så gerne Frederik I's søn, Christian, som konge, mens landets biskopper ønskede Frederik I's yngste søn Hans. Derfor besluttede Rigsrådet at udskyde valget af en ny konge og i stedet selv stå for styret. Dette fik det danske samfund til at eksplodere. Da Lübeckerne, som tidligere havde haft god handel med Danmark, så chancen for at få deres storhedstid tilbage ved at angribe landet i 1534, opgav biskopperne deres forbehold mod den reformvenlige Christian (III), der blev valgt til konge. Det udløste en borgerkrig - Grevens Fejde, der først sluttede i 1536 med Københavns belejring. Samme år indførte Christian III Reformationen i Danmark - året efter Drejøl Kirke var blevet bygget.

Indtil 1535 hørte Drejøl til kirken i Ærøskøbing. Det gav mange farefuld færd over havet på vinterdage. Der var ikke noget at sige til, at drejølboerne ofte valgte den kortere sejl tur til Bedehuset på Korshavn. Dog tog de den lange tur til Ærø ved dåb og begravelser. Under sådan en sejlads kuldsejlede to dåbsselskaber på vej til Ærø, og alle

drukede. Det var så forfærdelig en ulykke, at det fik de 13 gårdmænd på øen til at søge Kong Christian III om tilladelse til at bygge deres egen kirke på øen, hvilket de fik lov til.

Det første læs byggematerialer blev lagt i byen, vest for Kirkevejen, hvor kirken skulle stå, men flyttede sig på mystisk vis over natten ned til et lavereliggende sumpområde. Bønderne flyttede det op ad bakken igen, men næste nat skete det samme, og det gentog sig, indtil en af gårdmændene fortalte om en drøm, han havde haft: Et sort kors lå begravet, netop hvor kirken i dag ligger! Da man gravede, lå der vitterligt et sort kors – nok et vink fra det Høje om kirkens placering, mente man! – Så dér blev kirken opført.

Dengang var jord lig med penge, så det er ikke svært at forestille sig, hvorfor kirken skulle placeres ”nede i et hul” på den dårligste jord. På Drejøl går vi NED til kirken, hvor andre normalt går OP til kirken.

I 1555 blev Drejøl Sogn udvidet med øerne Skarø, Hjortøl og Birkholm for at give et større grundlag for præstens indtægt (tiende). Præstens løn bestod hovedsagelig af naturalier og jord, der blev tillagt præstegården. Indtil enevældens indførelse i 1660 kunne drejølboerne selv kalde sine præster. Derefter blev øen lagt under Hvidkilde Gods, og godsejeren bestemte hvem, der skulle være præst, indtil kirkens selveje o. 1900.

DET HISTORISKE INVENTAR:

Kirken bestod oprindeligt af et kampestensskib opført i 1535. Op til midten af 1600-tallet blev den omtalt som Kapel. I begyndelsen af 1600 udvidedes kirken med et hvælvet langhuskor, og der blev tilføjet et tårn mod vest med våbenhus på sydsiden, begge med blændingsgavle af sen gotisk karakter.

Prædikestolen i renæssancestil blev tilføjet i 1620. Om timeglassene på prædikestolen fortælles der, at det er en gave fra Christian V (1670-99). Fakta er, at kongen sendte en forordning rundt til hele landet, fordi han var træt af de uendelige klager over præsternes lange prædikener. Herefter skulle alle kirker tildeles timeglas for at holde prædikenerne under 1 time. I 1630 indsattes hvælv i skibet, hvor tårnrummet åbnede

sig mod skibet ved en rund bue.

Altartavlen i renæssance er fra 1690 – den bibelske tekst fra 1897. Øverst sad et lille krucifiks, der blev fjernet ved renoveringen i 2010. Samtidig blev alterbilledet udskiftet med ”Drengen Jesus som 12 årig” af Sven Havsteen-Mikkelsen. Det gamle alterbillede ”Kristus med Kalk og Brød” hænger nu under pulpituret.

Døbefonten er måske det eneste katolske islæt, da det antages at have været vievandskumme i en katolsk kirke. Den er af granit i romansk stil med et relief af et bispehoved. Granitfoden blev skænket til Drejøl Kirke af degnen Peder Pedersen ved hans afgang i 1934. Det forgyldte dåbsfad, oprindeligt et frugtfad præget med ”Eva byder Adam af æblet”, er en gave fra Hvidkilde. Kirkeskibet er en model af en skonnertbrig, ”Erna”, fra Assens. Det er bygget af Oscar Jensen og skænket til kirken i 1925 af Viggo Topsøe-Jensen.

Foran prædikestolen ligger en dobbelt gravsten over Drejøl's 4. sognepræst Niels Christophersen Fabricius + 1662 og hans hustru Anna Hansdatter + 1671. Mange drejølslægter kan føres tilbage til dem.

KIRKENS RENOVERING GENNEM TIDERNE:

1779: Årstallet på sydsiden af tårnet henfører til en enovering af tårnet. 1875: Årstallet på vestsiden af tårnet refererer til en hovedstandsættelse. Initialerne ORL står for Otto Rosenørn Lehn, greve på Hvidkilde Gods (1860 – 1892), som kirken hørte under. I 1870'erne var greven på tur til Italien, hvor han lod sig inspirere af de flotte, blå kirker. 5 af de 7 sydfynske kirker under Hvidkilde blev derefter sprætpudset med et tykt lag grå cement og kalket blå indvendig, også Drejød Kirke. Den samme blå farve fik Øster Skerninge Kirke tilbageført under en renovering i 2002.

På tårnets sydside mod våbenhuset sidder en lille sort tap, som er et Fixpunkt for Geodætisk Institut – men også et højvandsmærke fra Stormfloden i 1872!

1985: I anledning af 450 års jubilæet fik kirken en stor renovering, hvor det grå "afskyeligheds cement" blev fjernet. Dette lod bygningens struktur komme til syne, bl.a. de store kampesten, vel nok fra det første kapel. Flere steder ses også store munkesten. Kirken blev herefter kalket hvid. På sydsiden ses konturer af de oprindelige vinduer. Man mener, at der på nordsiden engang har været en kvindedør.

2010: I 2002 begyndte Drejød Menighedsråd et samarbejde med arkitekt Allan Havsteen-Mikkelsen og Nationalmuseet omkring kirkens renovering. A. H.-M. gik i gang med udbudsmaterialet, men døde desværre inden færdiggørelsen. Menighedsrådet fik nu anbefalet konservator og kirkemaler Jens Johansen fra Odense. Han var nået pensionsalderen, men tog Drejød Kirke med som sit sidste renoveringsarbejde.

Menighedsrådet søgte forskellige fonde, og fik tilsagn fra A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formål, samt fra Augustinus Fonden, som hver støttede med 1 million kr. - En stor tak herfor! Sammen med menighedsrådets egne henlagte midler så økonomien god ud, og renoveringen kunne påbegyndes. Som det første fik Drejød Kirke automatisk klokkeringning d. 27. september 2008. Det historiske inventar blev kørt til restaurering på Jens Johansens værksted, hvorefter murerne gik i gang med en fuldstændig afrensning af gammel kalk på væggene i kirken. Under denne proces kom det frem, at hele kirkerummet engang har været blå med blomsterranker på de hvide ribber.

Det store renoveringsarbejde varede godt 2 år, og den 30. maj 2010 stod det smukke kirkerum klar til kirkens 475 års jubilæum.

